

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88

www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

06 червня 2024 року

Начальник 2 відділення 1 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України полковник юстиції Македонський Віктор Петрович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені 06.06.2023 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023230000000307, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Макаревича Олега Леонтійовича, 30.12.1962 року народження; уродженець міста Кузнецьк Пензенської області Російської Федерації; проживає за адресами: Російська Федерація місто Москва, вул. Мясницька, буд. 26 та вул. Академіка Анохіна, буд. 2, корп. 4, кв. 116; громадянина Російської Федерації; військовослужбовця Збройних сил Російської Федерації, який у період з початку 2023 року по 29 жовтня 2023 року проходив військову службу на посаді командувача угруповання військ «Днепр», генерал-полковника ЗС РФ,

про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого:

- **ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 КК України**, тобто у порушенні інших законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднаних з умисним вбивством, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Макаревич О.Л.:

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України та

окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення Збройних сил РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Відповідно до положень статті 48 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (далі – Додатковий протокол I), для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й військові об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти військових об'єктів.

Пункт 2 статті 51 Додаткового протоколу I передбачає, що цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Згідно підпункту 1 статті 52 Додаткового протоколу I, цивільні об'єкти не повинні бути об'єктом нападу або репресалій. Цивільними об'єктами є всі ті об'єкти, які не є військовими об'єктами, як вони визначені в пункті 2.

Пункт 2 статті 52 Додаткового протоколу I визначає, що напади повинні суворо обмежуватися об'єктами. Що стосується об'єктів, то військові об'єкти обмежуються тими об'єктами, які через свій характер, розміщення, призначення або використання вносять ефективний вклад у військові дії і повне або часткове руйнування, захоплення чи нейтралізація яких за існуючих у даний момент обставин дає явну військову перевагу.

Пунктом 1 статті 57 Додаткового протоколу I передбачено, що при проведенні військових операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти.

У підпункті а.3) пункту 2 статті 57 Додаткового протоколу I передбачено, що утримуються від прийняття рішень про здійснення будь-якого нападу, який,

як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої воєнної переваги, яку передбачається одержати.

Відповідно до статті 56 Додаткового протоколу I, установки і споруди, що містять небезпечні сили, а саме: греблі, дамби й атомні електростанції, - не повинні ставати об'єктами нападу навіть у тих випадках, коли такі об'єкти є воєнними об'єктами, якщо такий напад може викликати звільнення небезпечних сил і наступні тяжкі втрати серед цивільного населення. Інші воєнні об'єкти, розміщені в цих установках або спорудах чи поблизу них, не повинні ставати об'єктами нападу, якщо такий напад може викликати вивільнення небезпечних сил у таких установках або спорудах та наступні тяжкі втрати серед цивільного населення.

Відповідно до пункту «g» статті 23 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі, крім заборон, передбачених спеціальними конвенціями, особливо забороняється знищувати або захоплювати власність ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагається військовою необхідністю.

На відстані 5 км від міста Нова Каховка Херсонської області розташовувався цивільний об'єкт критичної інфраструктури Каховська гідроелектростанція ім. П.С. Непорожнього» (далі – Каховська ГЕС), 1955-1956 років побудови, потужністю 334,8 МВт, який є відокремленим підрозділом ПрАТ «Укргідроенерго», найбільшої гідрогенеруючої компанії України.

Каховська ГЕС остання (нижня) сходинка Дніпровського каскаду гідроелектростанцій, яка забезпечувала річне регулювання стоку Дніпра для живлення електроенергією, зрошення та водозабезпечення посушливих районів півдня України і навігацію від Херсона до Запоріжжя. Характерними особливостями Каховського гідровузла було безпосереднє розташування земляної греблі висотою 30 метрів на мулах, а також закритий розподільчий пристрій. Спорудження Каховського гідровузла підняло рівень води в р. Дніпро до 16 метрів і утворило Каховське водосховище об'ємом 18,19 км³.

Через гідровузол проходять автомобільний і залізничний мостові переходи.

Каховське водосховище - одне із шести великих водосховищ у каскаді на річці Дніпро розташоване у Запорізькій, Дніпропетровській та Херсонській областях. Водосховище має сезонне регулювання стоку, довжина його 240 км, площа дзеркала - 2155 км², повний об'єм складає 18,19 км³, а корисний - 6,8 км³. З водоймища починаються Каховський та Північнокримський канали, а також канал Дніпро - Кривий Ріг, які мали важливе значення забезпечення зрошення сільськогосподарських угідь та водопостачання для потреб населення на територію Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської областей та півострову Крим.

Каховська ГЕС була складовою об'єднаної енергетичної системи України, середній виробіток електроенергії якої складав 1,5-2 млрд кВт-год на рік.

Окрім того, дамба Каховської ГЕС забезпечувала належне охолодження систем Запорізької атомної електростанції.

Дамба Каховської ГЕС відноситься до об'єктів надзвичайно високої небезпеки, за своїм функціональним призначенням не відносилася до об'єктів військового характеру, а також об'єктів подвійного призначення, не використовувалася у військових цілях, не вносила ефективний вклад у воєнні дії, не здійснювала виробництво електроенергії для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, промислових об'єктів, а також об'єктів оборонно-промислового комплексу України.

Каховська ГЕС, як цивільний об'єкт критичної інфраструктури мала важливе значення щодо елетро- і водозабезпечення цивільного населення південних територій України для їх нормального існування.

24.02.2022 політичне керівництво і військове командування РФ реалізуючи свій злочинний план на зміну меж території і державного кордону України, шляхом збройного захоплення і окупації території України, у тому числі Херсонської області, віроломно, з одночасним застосуванням нанесення ударів крилатими ракетами повітряного, морського базування і балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам Збройних Сил України, забезпечили здійснення силами підрозділів збройних сил і інших військових формувань РФ широкомасштабного збройного вторгнення на територію суверенної держави України одночасно з усіх напрямків, на територію Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської, Донецької, Луганської, Херсонської областей, а у подальшому Миколаївської та Запорізької областей.

При цьому, збройне вторгнення на територію Херсонської області ЗС РФ і інші військові формування РФ здійснювали шляхом перетину адміністративного кордону на територію зазначеної області з тимчасово окупованого півострову Крим з подальшим просуванням у супроводженні бойового застосування артилерійських ударів, броньованої техніки та іншого озброєння по території указаної області, з метою захоплення і окупації територій Херсонської, Запорізької та інших областей.

Протягом перших днів широкомасштабного збройного вторгнення з тимчасово окупованої території АР Крим, збройні сили РФ захопили та окупували населені пункти Генічеськ, Скадовськ, Олешки, Каховку, Нову Каховку, Голу Пристань, а також мости через Дніпро і Північнокримський канал на території Херсонської області, а на початку березня 2022 року окупували обласний центр – місто Херсон і практично всю територію Херсонської області.

24.02.2022 на виконання рішень вищого політичного керівництва РФ, одночасно з окупацією території Херсонської області, військове командування ЗС РФ здійснило силове захоплення підрозділами ЗС та інших військових формувань РФ Каховської ГЕС, яка є цивільним об'єктом критичної інфраструктури надзвичайно високої небезпеки і розташована поблизу населеного пункту Нова Каховка. Після захоплення цієї ГЕС російські окупаційні війська утримували її під своїм контролем до 06.06.2023. Обставини захоплення Каховської ГЕС розслідуються в іншому кримінальному провадженні.

Зберігаючи контроль над Каховською ГЕС невстановлені на цей час особи із числа військового командування ЗС РФ із залученням підрозділів інженерних військ та інших підрозділів ЗС РФ упродовж квітня – листопада 2022 року здійснили мінування машинного залу, надводних і підводних шлюзів, а також

технічного тунелю (галереї), який проходить під усіма конструкціями греблі, так звана патерна.

У рамках відсічі збройній агресії РФ Збройні Сили України у період з кінця серпня 2022 року до початку листопада 2022 року провели успішні контрнаступальні дії й визволили на Херсонщині 211 населених пунктів, у тому числі 11.11.2022 визволили обласний центр - м. Херсон.

Успіхи наступальних дій Сил оборони України одночасно на Харківському і Херсонському напрямках критично ускладнили логістику противника та на початку листопада 2022 року змусило ЗС РФ відступити з правого берега р. Дніпро і м. Херсон на лівий берег р. Дніпра.

11.11.2022 під час відступу з міст Херсон і Берислав на лівий берег р. Дніпро, російські війська з метою ускладнення наступу Сил оборони України, використовуючи задалегідь встановлену у конструкціях згаданої ГЕС вибухівку, здійснили контрольований підрив зі сторони правого берега р. Дніпро трьох прольотів дорожнього полотна, яке проходило уздовж дамби Каховської ГЕС.

Після відступу ЗС РФ на лівий берег р. Дніпро, територія дамби Каховської ГЕС до 06.06.2023 утримувалась під контролем угруповання військ «Днепр» ЗС РФ.

У січні 2023 року, більш конкретна дата на цей час слідством не встановлена, вищим військовим командуванням ЗС РФ на посаду командувача угруповання військ «Днепр» ЗС РФ призначено генерал-полковника Макаревича Олега Леонтійовича.

Для виконання завдань з утримання під контролем лівобережної частини Херсонської області, на якій знаходилась Каховська ГЕС, у складі угруповання військ «Днепр» перебувала і по теперішній час перебуває 49-та загальновійськова армія Південного військового округу ЗС РФ (далі – 49-та загальновійськова армія), до складу якої входила і по теперішній час входить – 205-та окрема мотострілецька бригада (військова частина 74814, м. Будьоновськ Ставропольського краю РФ), а також входили невстановлені на цей час слідством підрозділи інженерних військ, а також інші з'єднання, військові частини і підрозділи ЗС РФ.

Виходячи з положень статті 3 Федерального закону «Про безпеку гідротехнічних споруд» від 21.07.1997 № 117-ФЗ, Критеріїв класифікації гідротехнічних споруд, затверджених постановою Уряду Російської Федерації від 02.11.2013 № 986, споруди та дамби, технічні характеристики яких є аналогічними до характеристик Каховської ГЕС, відносяться до гідроспоруд надзвичайно високої небезпеки.

Настанова по забезпеченню військових дій Збройних Сил Російської Федерації (Інженерне забезпечення), як нормативний документ, що регламентує забезпечення бойового застосування ЗС РФ, передбачає можливість руйнування великих гідротехнічних споруд противника стратегічного значення за рішенням командувача військами військового округу (угруповання військ).

Згідно з положеннями Тимчасової настанови зі служби штабів Збройних Сил Російської Федерації, тобто нормативного документу, який регламентує бойове застосування військ ЗС РФ, відповідальність за повноту і достовірність знань обстановки несе командувач. Управління військами організовується та здійснюється на підставі рішення командувача. При цьому, командувач несе

особисту відповідальність за рішення, що приймаються, застосування підпорядкованих військ і виконання ними поставлених завдань.

У період щонайменше з початку січня 2023 року по 06.06.2023 року дамбу Каховської ГЕС і прилеглу до неї територію на лівобережжі р. Дніпро контролювали підрозділи 205-ї окремої мотострілецької бригади 49-ї загальновійськової армії (далі – 205 омсбр) зі складу російських окупаційних військ.

З метою деокупації тимчасово окупованих територій України та повного відновлення державного кордону України, у період з січня 2023 року і станом на початок літа 2023 року політичне і військове командування України здійснювали заходи щодо підготовки Сил оборони України до наступальної операції.

У свою чергу, продовжуючи ведення агресивної війни проти України з метою зміни меж території та державного кордону України та окупації її території, політичне і військове командування РФ упродовж другої половини весни 2023 року, більш точний період на цей час не встановлено, спланувало заходи спрямовані зірвати або значно ускладнити заплановану наступальну операцію Збройних Сил України.

На фоні успішного наступу Сил оборони України командувач угруповання військ ЗС РФ «Дніпр» генерал-полковник Макаревич О.Л. остерігаючись втрати раніше захоплених територій, прийняв рішення щодо проведення відповідної стратегічної оборонної операції, яким передбачався підриг (руйнування) Каховської ГЕС з метою зірвати або ускладнити запланований наступ українських військ на Херсонському напрямі. У ході прийняття рішення щодо згаданої оборонної операції, у зв'язку із займаною посадою командувача угруповання «Дніпр», генерал-полковник Макаревич О.Л. координуючи дії своїх підлеглих військовослужбовців підпорядкованого угруповання забезпечив проведення розрахунки, у тому числі – щодо наслідків руйнування ГЕС (об'єкти затоплених територій та їх наслідки). Після проведення таких розрахунків генерал-полковник Макаревич О.Л. координуючи дії особового складу військовослужбовців підрозділів підпорядкованого угруповання оформив рішення на стратегічну оборонну операцію угруповання військ «Дніпр» у текстовому і графічному вигляді та затвердив це рішення у вищестоящого командування ЗС РФ, зокрема командуванням Об'єднаного угруповання російських окупаційних військ по збройному вторгненню на територію України, особи яких на цей час слідством не встановлено.

Після затвердження вказаного рішення вищестоящим командування, генерал-полковник Макаревич О.Л. координуючи дії військовослужбовців підрозділів підпорядкованого йому угруповання «Дніпр», забезпечив розроблення Плану стратегічної оборонної операції (далі – План), основу якого складала оперативна частина (детально розроблене рішення командувача на карті) із пояснювальною запискою.

В ході опрацювання оперативної частини Плану, на карту з відповідним рішенням командувача, серед іншого, здійснювалось нанесення потенційно небезпечних об'єктів, у тому числі – Каховська ГЕС, та прогнозовані райони затоплення території Херсонської області у випадку її руйнування. У пояснювальній записці до Плану, зокрема визначався інженерний підрозділ ЗС РФ, на який покладено завдання щодо мінування ГЕС та утримання інженерного обладнання,

сигнали і команди згідно з якими буде здійснюватися її руйнування (підрив), а також підрозділ, який мав забезпечити охорону ГЕС. Розроблений План підписувався начальником штабу угруповання військ «Дніпр», начальником оперативного управління цього угруповання військ та затверджувався командувачем угруповання військ «Дніпр» генерал-полковником Макаревичем О.Л.

Забезпечуючи виконання елементу Плану, що стосується підриву дамби Каховської ГЕС, генерал-полковник Макаревич О.Л. координував дії штабу, а також підпорядкованих йому підрозділів інженерних військ, інших підрозділів, особи яких на цей час не встановлено, та віддавав відповідні бойові розпорядження і контролював їх виконання. Виконання таких бойових розпоряджень передбачало, зокрема, перевірку стану готовності заздалегідь встановленої системи мінно-вибухового підриву елементів Каховської ГЕС та завчасну передислокацію окремих підрозділів угруповання військ «Дніпр» на другу лінію оборони.

Так, командувач угруповання військ «Дніпр» генерал-полковник Макаревич О.Л., будучи представником російської влади, тобто особою, яка уповноважена вирішувати питання воєнного планування і управління підпорядкованими військами, у тому числі – в ході їх бойового застосування, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з іншими особами із числа вищого військового командування РФ, зокрема командування Об'єднаного угруповання російських окупаційних військ по збройному вторгненню на територію України та іншими невстановленими на цей час командирами (начальниками) ЗС РФ, розуміючи, що грубо порушує вимоги положень ст. 48, п. 2 ст. 51, пп. 1 ст. 52, п. 2 ст. 52, п. 1 ст. 57, ст. 56, пп. а.3) п. 2 ст. 56, ст. 57 Додаткового протоколу I, пункту «g» статті 23 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 розуміючи, що дамба Каховської гідроелектростанції є гідротехнічною спорудою надзвичайно високої небезпеки, розуміючи, що указаний об'єкт критичної інфраструктури України не є військовим або об'єктом подвійного призначення, усвідомлюючи, що руйнування указанного цивільного об'єкту мінно-підривним способом не викликано військовою необхідністю, а лише спричинить вивільнення небезпечних сил, а саме - неконтрольований розлив надзвичайно великого об'єму води і затоплення значної території суші, у тому числі - населених пунктів Херсонської та Миколаївської областей, знищення значного обсягу об'єктів цивільної інфраструктури, необхідної для виживання мирного населення, а також загибель і поранення цивільного населення, бажаючи настання таких наслідків, перебуваючи у період щонайменше з січня по 06.06.2023 в окупованому місті Нова Каховка, а також інших невстановлених на цей час слідством місцях на окупованих територіях Херсонської області, виконуючи спільний злочинний план щодо руйнування дамби Каховської ГЕС, здійснюючи через штаб та інші служби підпорядкованого йому угруповання координацію дій військовослужбовців, особи яких на цей час не встановлені, у складі підпорядкованого йому російського угруповання військ «Дніпр», зокрема підрозділів інженерних військ та 205-ї омсбр, забезпечив підготовку до руйнування завчасно замінованої підрозділами інженерних військ ЗС РФ указаної гідротехнічної споруди.

У ніч з 05.06.2023 на 06.06.2023 Макаревич О.Л. через штаб та інші служби підпорядкованого йому угруповання військ здійснював координацію дій

визначених військовослужбовців, які 06.06.2023 у період часу з 02:00 до 03:00 привели в дію мінно-вибуховий механізм, що спричинило руйнування тунелю в основі водозливної греблі, так званої патерни та приміщення машинного залу гідроелектростанції, внаслідок чого конструкції дамби були зруйновані, частину яких фактично зміло у р. Дніпро, а надзвичайно великі об'єми води почали витікати нижче за течією й спричинили затоплення великих територій Херсонської і Миколаївської областей.

Зазначені протиправні дії Макаревича О.Л. та інших вищевказаних співвиконавців вчиненого цього воєнного злочину, що виразилося в умисному і цілеспрямованому підриві мінно-вибуховим способом дамби Каховської ГЕС, внаслідок якого відбулося повне знищення дамби і конструкцій гідроелектростанції та неконтрольоване вивільнення небезпечних сил у вигляді розливу по суходолу надзвичайно великих об'ємів води, що серед іншого призвели до: загибелі 35 цивільних осіб та безвісти зникнення 24 осіб; затоплення 46 населених пунктів Херсонської області, у тому числі 14 населених пунктів на тимчасово окупованій території зазначеної області; на деокупованій частині Херсонської області затоплено 1323 га сільськогосподарських земель; частково підтоплено 20 населених пунктів у Миколаївській області; у зоні затоплення опинились близько 55 тис. га лісу, майже 81 тис. га об'єктів природно-заповідного фонду, об'єкти промисловості та інші небезпечні для навколишньої природного середовища об'єкти; утворило загрозу для технічного обслуговування Запорізької АЕС, а саме порушення функціонування охолоджувальної системи атомної станції; унеможливило водозабезпечення для виживання цивільного населення Херсонської, Миколаївської та Дніпропетровської областей, а також тимчасово окупованого півострову Крим.

Таким чином, Макаревич О.Л. обгрунтовано підозрюється у порушенні інших законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднаних з умисним вбивством, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України.

Начальник 2 відділення 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління
Служби безпеки України
полковник юстиції

Віктор МАКЕДОНСЬКИЙ

«ПОГОДЖЕНО»

Начальник другого відділу управління
процесуального керівництва та підтримання
публічного обвинувачення Департаменту
протидії злочинам, вчиненим в умовах
збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора
«06» червня 2024 року

Андрій ТКАЧЕНКО

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з дотриманням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____
«__» год. «__» хв. «__» _____ 2024 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ / _____
«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2024 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

**Начальник 2 відділення 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління
Служби безпеки України
полковник юстиції**

Віктор МАКЕДОНСЬКИЙ

СЛУЖБА БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Главное следственное управление

ул. Владимирская, 33, г. Киев, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄГРПОУ 00034074

УВЕДОМЛЕНИЕ о подозрении

г. Киев

06 июня 2024 года

Начальник 2 отделения 1 отдела 3 управления досудебного расследования Главного следственного управления Службы безопасности Украины полковник юстиции Македонский Виктор Петрович, рассмотрев материалы досудебного расследования, сведения о котором внесены 06.06.2023 в Единый реестр досудебных расследований по № 22023230000000307 и установив наличие достаточных доказательств для подозрения лица в совершении уголовных правонарушений, согласно ст.ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 УПК Украины, -

У В Е Д О М И Л:

Макаревича Олега Леонтьевича, 30.12.1962 года рождения, уроженец города Кузнецк Пензенской области Российской Федерации; проживает по адресу: Российская Федерация город Москва, ул. Мясницкая, дом. 26 и ул. Академика Анохина, дом. 2, корп. 4, кв. 116; гражданина Российской Федерации; военнослужащего Вооруженных сил Российской Федерации, который в период с начала 2023 года по 29 октября 2023 года проходил военную службу в должности командующего группировкой войск «Днепр», генерал-полковника ВС РФ,

о подозрении в совершении уголовного правонарушения, предусмотренного:

– **ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 УК Украины**, то есть в нарушении иных законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, объединенных с умышленным убийством, совершенных по предварительному сговору группой лиц.

Переводчик _____

Богославская М.А.

Гражданскими объектами есть все те объекты, которые не являются военными объектами, как они определены в пункте 2.

Пункт 2 статьи 52 Дополнительного протокола I определяет, что нападения должны строго ограничиваться объектами. Что касается объектов, то военные объекты ограничиваются теми объектами, которые по своему характеру, размещению, назначению или использованию вносят эффективный вклад в военные действия и полное или частичное разрушение, захват или нейтрализация которых при существующих в данный момент обстоятельствах дает явное военное превосходство.

Пунктом 1 статьи 57 Дополнительного протокола I предусмотрено, что при проведении военных операций должна постоянно проявляться забота о том, чтобы оберегать гражданское население, гражданские лица и гражданские объекты.

В подпункте а.3) пункта 2 статьи 57 Дополнительного протокола I предусмотрено, что воздерживаются от принятия решений об осуществлении любого нападения, которое, как ожидается, вызовет случайные потери жизни среди гражданского населения, ранение гражданских лиц и нанесет случайный ущерб гражданским лицам или то и другое вместе, что было бы чрезмерным относительно конкретного и прямого военного превосходства, которое предполагается получить.

Согласно статье 56 Дополнительного протокола I, установки и сооружения, содержащие опасные силы, а именно: плотины, дамбы и атомные электростанции, - не должны становиться объектами нападения даже в тех случаях, когда такие объекты являются военными объектами, если такое нападение может вызвать освобождение опасных сил и последующие тяжкие потери среди гражданского населения. Другие военные объекты, расположенные в этих установках или сооружениях или вблизи них, не должны становиться объектами нападения, если такое нападение может вызвать освобождение опасных сил в таких установках или сооружениях и последующие тяжкие потери среди гражданского населения.

В соответствии с пунктом «g» статьи 23 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше и приложения к ней: Положения о законах и обычаях войны на суше, кроме запретов, предусмотренных специальными конвенциями, особо запрещается уничтожать или захватывать собственность врага, кроме случаев, когда такое уничтожение или захват настоятельно требуется военной необходимостью.

В 5 км от города Новая Каховка Херсонской области располагался гражданский объект критической инфраструктуры Каховская гидроэлектростанция им. П.С. Непорожного» (далее – Каховская ГЭС), 1955-1956 годов постройки, мощностью 334,8 МВт, которое является обособленным подразделением ЧАО «Укрэнерго», крупнейшей гидрогенерирующей компании Украины.

Каховская ГЭС последняя (нижняя) ступенька Днепровского каскада гидроэлектростанций, которая обеспечивала годовую регулировку стока Днепра

Переводчик Starinaf Богославская М.А.

2023 года и по состоянию на начало лета 2023 года политическое и военное командование Украины осуществляли мероприятия по подготовке Сил обороны Украины к наступательной операции.

В свою очередь, продолжая ведение агрессивной войны против Украины с целью изменения границ территории и государственной границы Украины и оккупации ее территории, политическое и военное командование РФ в течение второй половины весны 2023 года, более точный период на данное время не установлен, спланировало меры направленные сорвать или значительно усложнить наступательную операцию Вооруженных Сил Украины.

На фоне успешного наступления Сил обороны Украины командующий группировкой войск «Днепр» генерал-полковник Макаревич О.Л. опасаясь потерять ранее захваченные территории, принял решение о проведении соответствующей стратегической оборонной операции, каким предусматривался подрыв (разрушение) Каховской ГЭС с целью сорвать или усложнить запланированное наступление украинских войск на Херсонском направлении. В ходе принятия решения относительно указанной оборонной операции, в связи с занимаемой должностью командующего группировкой «Днепр», генерал-полковник Макаревич О.Л. координируя действия своих подчинённых военнослужащих подчинённой группировки обеспечил проведение расчётов, в том числе – относительно последствий разрушения ГЭС (площади затопленных территорий и их последствия). После проведения таких расчётов генерал-полковник Макаревич О.Л. координируя действия личного состава военнослужащих подразделений подчинённой группировки оформил решение на стратегическую оборонную операцию группировки войск «Днепр» в текстовом и графическом виде и утвердил это решение у вышестоящего командования ВС РФ, в частности командования Объединённой группировки российских оккупационных войск по вооружённому вторжению на территорию Украины, лица которых на данное время следствием не установлены.

После утверждения указанного решения вышестоящим командованием, генерал-полковник Макаревич О.Л. координируя действия военнослужащих подразделения подчиненной ему группировки «Днепр», обеспечил разработку Плана стратегической оборонной операции (далее - План), в основе которого составляла оперативная часть (детально разработанное решение командующего на карте) с объяснительной запиской.

В ходе обработки оперативной части Плана, на карту с соответствующим решением командующего, среди прочего, осуществлялось нанесение потенциально опасных объектов, в том числе – Каховская ГЭС, и прогнозируемые районы затопления территории Херсонской области в случае её разрушения. В пояснительной записке к Плану, в частности определялось инженерное подразделение ВС РФ, на которое возложено по минированию ГЭС и удержания инженерного оборудования, сигналы и команды согласно которым будет осуществляться её разрушение (подрыв), а также подразделение, которое должно обеспечить охрану ГЭС. Разработанный План подписывался начальником штаба группировки войск «Днепр», начальником оперативного

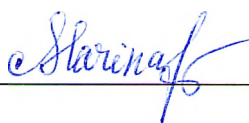
Переводчик Богославская М.А.

управления этой группировки войск и утверждался командующим группировки войск «Днепр» генерал-полковником Макаревичем О.Л.

Обеспечивая выполнение элемента Плана, который относится к подрыву дамбы Каховской ГЭС, генерал-полковник Макаревич О.Л. координировал действия штаба, а также подчинённых ему подразделений инженерных войск, других подразделений, лица которых в данное время не установлены, и отдавал соответствующие боевые распоряжения и контролировал их исполнение. Исполнение таких боевых распоряжений предусматривало, в частности, проверку состояния готовности заранее установленной системы минно-взрывного подрыва элементов Каховской ГЭС и заблаговременную передислокацию отдельных подразделений группировки войск «Днепр» на другую линию обороны.

Так, командующий группировкой войск «Днепр» генерал-полковник Макаревич О.Л., являясь представителем российской власти, то есть лицом, уполномоченным решать вопросы военного планирования и управления подчинёнными войсками, в том числе – в ходе боевого применения, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с другими лицами из числа высшего военного командования РФ, в частности командования Объединенной группировки российских войск по вооруженному вторжению на территорию Украины и другими неустановленными в настоящее время командирами (начальниками) ВС РФ, понимая, что грубо нарушает требования положений ст. 48, п. 2 ст. 51, пп. 1 ст. 52, п. 2 ст. 52, п. 1 ст. 57, ст. 56, пп. а.3) п. 2 ст. 57 Дополнительного протокола I, пунктом «g» статьи 23 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907, понимая, что дамба Каховской гидроэлектростанции является гидротехническим сооружением чрезвычайно высокой опасности, понимая, что указанный объект критической инфраструктуры Украины не является военным или объектом двойного назначения, осознавая, что разрушение указанного гражданского объекта минно-подрывным способом не вызвано военной необходимостью, а лишь повлечет за собой высвобождение опасных сил, а именно - неконтролируемый разлив чрезвычайно большого объема воды и затопление значительной территории суши, в том числе - населенных пунктов Херсонской и Николаевской областей, уничтожение значительного объема объектов гражданской инфраструктуры, необходимой для выживания мирного населения, а также гибель и ранения гражданского населения, желая наступления таких последствий, находясь в период минимум с января по 06.06.2023 в оккупированном городе Новая Каховка, а также других неустановленных в настоящее время следствием местах на оккупированных территориях Херсонской области, выполняя совместный преступный план на разрушение дамбы Каховской ГЭС, осуществляя через штаб и другие службы подчиненной ему группировки координацией действий военнослужащих, лица которых в настоящее время не установлены, в составе подчиненной ему российской группировки войск «Днепр», в частности инженерных войск 205-й омсбр, обеспечил подготовку к разрушению предварительно заминированной

Переводчик _____

_____ Богославская М.А.

подразделениями инженерных войск ВС РФ указанного гидротехнического сооружения.

В ночь с 05.06.2023 по 06.06.2023 Макаревич О.Л. через штаб и другие службы подчиненной ему группировки войск осуществлял координацию действий определённых военнослужащих, которые 06.06.2023 в период времени с 02:00 часов до 03:00 привели в действие минно-взрывной механизм, что привело к разрушению тоннелю в основе водосливной плотины, так называемой паттерны и помещения машинного зала гидроэлектростанции, в результате чего конструкции дамбы были разрушены, часть которых фактически смыло в р. Днепр, а чрезвычайно большие объемы воды начали вытекать ниже по течению и повлекли затопление больших территорий Херсонской и Николаевской областей.

Указанные противоправные деяния Макаревича О.Л. и других вышеуказанных соучастников этого военного преступления, которые выразились в умышленном и целенаправленном подрыве минно-взрывным способом дамбы Каховской ГЭС, в результате которого произошло полное уничтожение дамбы и конструкций гидроэлектростанции и неконтролируемое высвобождение опасных сил в виде разлива на суше чрезвычайно больших объёмов воды, что среди прочего привели к: гибели 35 гражданских лиц и исчезновению 24 человек; затопление 46 населённых пунктов Херсонской области, в том числе 14 населённых пунктов на временно оккупированной территории указанной области; на деокупированной части Херсонской области затоплено 1323 га сельскохозяйственных земель; частично подтоплены 20 населённых пунктов в Николаевской области; в зоне затопления оказались около 55 тыс. га леса, почти 81 тыс. га объектов природно-заповедного фонда, объекты промышленности и другие опасные для окружающей среды объекты; создало угрозу техническому обслуживанию Запорожской АЭС, а именно нарушение функционирования охлаждающей системы атомной станции; сделало невозможным водообеспечение для выживания гражданского населения Херсонской, Николаевской и Днепропетровской областей, а также временно оккупированного полуострова Крым.

Таким образом, Макаревич О.Л. обоснованно подозревается в нарушении иных законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, объединённых с умышленным убийством, совершенным по предварительному сговору группой лиц, то есть в совершении уголовного правонарушения, предусмотренного ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 УК Украины.

**Начальник 2 отделения 1 отдела 3 управления
досудебного расследования**

**Главного следственного управления СБ Украины
полковник юстиции**

Виктор МАКЕДОНСКИЙ

Переводчик Богославская М.А.

«СОГЛАСОВАНО»

**Начальник второго отдела
управления процессуального руководства
и поддержания публичного обвинения
Департамента противодействия преступлениям,
совершенным в условиях вооруженного конфликта,
Офиса Генерального прокурора**

Андрей ТКАЧЕНКО

« ___ » июня 2024 г.

Одновременно, в соответствии с требованиями ст. ст. 42, 277 УПК Украины разъяснено, что подозреваемый имеет право:

- 1) знать, в совершении какого уголовного правонарушения его подозревают;
- 2) быть чётко и своевременно уведомлённым о своих правах, предусмотренных настоящим Кодексом, а также получить их разъяснение;
- 3) по первому требованию иметь защитника и свидание с ним до первого допроса с соблюдением условий, обеспечивающих конфиденциальность общения, а также после первого допроса - иметь свидания без ограничения их количества и продолжительности; участие защитника в проведении допроса и других процессуальных действий; на отказ от защитника в какой-либо момент уголовного производства; на получение правовой помощи защитника за счёт государства в случаях, предусмотренных настоящим Кодексом и/или законом, регулирующим предоставление бесплатной правовой помощи, в том числе в связи с отсутствием средств на её оплату;
- 4) не говорить ничего по поводу подозрения против него или в любой момент отказаться отвечать на вопросы;
- 5) давать пояснения, показания по поводу подозрения, в любой момент отказаться их давать;
- 6) требовать проверки обоснованности задержания;
- 7) в случае задержания или применения меры пресечения в виде содержания под стражей - на немедленное уведомление членов семьи, близких родственников или других лиц о задержании и месте своего пребывания в соответствии с положениями статьи 213 настоящего Кодекса;
- 8) собирать и представлять следователю, прокурору, следственному судье доказательства;
- 9) участвовать в совершении процессуальных действий;
- 10) во время проведения процессуальных действий задавать вопросы, подавать свои замечания и возражения относительно порядка проведения действий, которые заносятся в протокол;
- 11) применять с соблюдением требований настоящего Кодекса технические средства при совершении процессуальных действий, в которых он участвует. Следователь, прокурор, следственный судья, суд вправе запретить применение технических средств при проведении отдельного процессуального действия или на определённой стадии уголовного производства с целью неразглашения сведений, содержащих охраняемую законом тайну, касающиеся интимной жизни лица, о чем выносится (постановляется) мотивированное постановление (определение);
- 12) заявлять ходатайство о проведении процессуальных действий, об обеспечении безопасности относительно себя, членов своей семьи, близких родственников, имущества, жилья и т.п.;

Переводчик

Богославская М.А.

- 13) заявлять отводы;
- 14) ознакомиться с материалами досудебного расследования в порядке, предусмотренном статьёй 221 настоящего Кодекса, и потребовать открытия материалов согласно статье 290 настоящего Кодекса;
- 15) получать копии процессуальных документов и письменные уведомления;
- 16) обжаловать решения, действия и бездействие следователя, прокурора, следственного судьи порядке, предусмотренном настоящим Кодексом;
- 17) требовать возмещения ущерба, причинённого незаконными решениями, действиями или бездействием органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, досудебное расследование, прокуратуры или суда, в порядке, определённом законом, а также восстановление репутации, если подозрение не подтвердилось;
- 18) пользоваться родным языком, получать копии процессуальных документов на родном или другом языке, которым он владеет, и при необходимости пользоваться услугами переводчика за счёт государства.

Подозреваемый, являющийся иностранцем и содержащийся под стражей, имеет право на встречу с представителем дипломатического или консульского учреждения своего государства, которую ему обязана обеспечить администрация места заключения.

Подозреваемый имеет также другие процессуальные права, предусмотренные настоящим кодексом.

Подозреваемому вручается памятка о его процессуальных правах и обязанностях одновременно с их уведомлением, лицом, осуществляющим такое уведомление.

Подозреваемый / _____ / _____
« ___ » ч. « ___ » мин. « ___ » _____ 2024 года

О подозрении мне сообщено, уведомление о подозрении вручено, права подозреваемого объявлены и разъяснены.

Подозреваемый / _____ / _____
« ___ » ч. « ___ » мин. « ___ » _____ 2024 года

Защитник _____

Письменное уведомление о подозрении вручил:

**Начальник 2 отделения 1 отдела 3 управления
досудебного расследования**

**Главного следственного управления СБ Украины
полковник юстиции**

Виктор МАКЕДОНСКИЙ

Перевод осуществляю Вересо @Starinaf, Богославская

Переводчик @Starinaf Богославская М.А.